

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

*Iamq̄, moræ impatiens, Ramamq̄, Gabamq̄, relinquit,
Cine Gabam quondam illustrem notamque Saulo.*

30 Hinni voce tua
filia Gallim, attende
Layla, paupercula
Anatoth.

31 Migravit Medemena :
Habitatores Gebim
cōfortamini.

32 Adhuc dies est ut
Noba stetur. Agitabit
manū suam super
montem filie Sion,
& super collem Ierusalem.

33 Ecce dominator
Dominus exercitū
confinget in terrore.
Et excelsi statura succidentur,
& sublimis humiliabuntur.

34 Et subuertetur cō-
dē a saltus eius ferro:
& Libanus cum excelsis
cader.

30 *Ah vereor, ne quid nuri-
bus lacrymabile vestris
Gallimi eueniat : tibi consule parua Layla.*

31 *Namque Medemenici dudum
fugere coloni:*

*Vos verò iuga qui colitis prærupta
Gebini, Ne trepidate, Nobe iam
substitit, & procul urbem*

*Subiectam, vauróque sacros,
ipsūque Sionis Montem oculus
haurit, & spe se pascit inani,
Multa animo voluens immania
barbarus hostis.*

33 *At Deus armipotēs (nec erit
mora longa) furentē Vanaque
iacētantem frustra confringet,
ut vitrem Aut fragilem illi
samq̄, sono resonante lagenam.*

*Ac veluti Libano quā densior
arbore saltus Surgit odorata,
si iussu forsā herili Incubuit
manibus duris agitata securis:*

*Aut nouum iter miles, & syluāque
morante negatum Ferro aperit,
cadit ic̄ta ilex, cadit ic̄ta cupressus,
Procumbunt pinus, ponunt
sua culmina cedri, Nudatusq̄
suos vertex lacrymatur honores:*

*Haud aliter celo quondam capita
alta ferentes Sublimēque duces,
populorum terror & horror,
Fædē proiecti crassa tellure
iacebunt.*

• *Iamque repurgato monstris
immanibus orbe*

*Sæcla reflorescent melioribus
aurea fatis: Promissis (que fides
aderit vel sera vetustis:*

*Namque salutari cōeuntia
sydera fluxu, Et conspirantis
fauor & concordia celi*

*Nobile Iessæo deducent
stipite germen, Vnde nouus
subitò flos vertice surget honoro,
Et crescens super as per se
nitetur ad auras,*

*Quem circumfusus diuina
spiritus aura Semper alet,
semper præsentis numine
præsens Firmabit, largus,
plenus, totusque, nec vllas
Didit in partes riuo
septemplex diues Ille fluet,
bona cuncta vehens, vltroque
profundens. Namque isto
diuina fluet sapientia fonte,
Visque potens veri falsiq̄,
bonique malique Notitiam,
& rerum causas aperire
latentes. Hinc immota Dei
penitū, que abstrusa
Tonantis Consilia, hinc
robur magnæq̄ potentia
dextra Virtus (que erumpet,
totum diffusa per orbem.
Hinc omnis pietas, hinc
omnis denique rerum*

Cap. II.

1 Et egredietur virga
de radice Iesse, & flos
de radice eius ascendet.

2 Et requiescet super
eū Spiritus Domini,
Spiritus sapientie,
Spiritus intellectus,
Spiritus cōsiliij & for-
titudinis, Spiritus sci-
entie & pietatis.

• *Iamque repurgato monstris immanibus orbe*

Sæcla reflorescent melioribus aurea fatis:

Promissis (que fides aderit vel sera vetustis:

Namque salutari cōeuntia sydera fluxu,

Et conspirantis fauor & concordia celi

Nobile Iessæo deducent stipite germen,

Vnde nouus subitò flos vertice surget honoro,

Et crescens super as per se nitetur ad auras,

Quem circumfusus diuina spiritus aura

Semper alet, semper præsentis numine præsens

Firmabit, largus, plenus, totusque, nec vllas

Didit in partes riuo septemplex diues

Ille fluet, bona cuncta vehens, vltroque profundens.

Namque isto diuina fluet sapientia fonte,

Visque potens veri falsiq̄, bonique malique

Notitiam, & rerum causas aperire latentes.

Hinc immota Dei penitū, que abstrusa Tonantis

Consilia, hinc robur magnæq̄ potentia dextra

Virtus (que erumpet, totum diffusa per orbem.

Hinc omnis pietas, hinc omnis denique rerum

Descriptio
legas fellina
tis exercita
Assyri, & ad
obediens
lymorū pe-
perantis.

Cap. II.

Germen
virgam di-
uam Mariæ
intelligit
electa.

Notio

Notio proueniet. mens hic proiecta Deumque

Doctatimere suum pleno torrente calores.

Hauriet insolitos, & totaliquescet in ignes.

Hic flos ille, hominum superumque aeterna voluptas,

Muneribus diues, cum caelo missus ab alto.

Iustitiam terris vi pulsa & fraude reducet,

Iusque dabit late mundo, non cereus auro

Alterutram flecti in partem, Suade-ve moueri

Mellita illecebris, lingua-ve volubilis arte,

Orantum vultus aduertet, & ora virorum:

³ Verum inconcussa iustique bonique tenore

Pradamnatam inopis sub iniquo iudice causam.

Restituet, mortalis opis miseratus egentes:

Et pro mansuetis, cali quibus annuit arcem,

Pugnabit, vincetque, cadet passim impia turba,

Crudelisque homines, terraque parente creati

Aruategent magnis cumulatæ stragis aceruis,

Eloquij trifido diuini fulmine tacti.

⁴ Quippe Deo armatura fides, qua more trilicis

Loricæ renes munit lumbosque fluentes.

Aurea pax illo terras moderante vigebit,

Pérque omnes rerum partes concordia gliscet.

Perpetua, & vinculis solido ex adamante reuincta.

Quique prius nullo poterant mitescere cultu,

Iam posito cicures discent mansuescere rictu.

⁶ Ipse lupus montes & deuia lustra relinquens,

Lanigero mixtus pecori comitabitur agnos,

Iam non sanguineus, pratæque cubabit eodem.

Pardusque exurus maculosum tergo crinem,

Cum teneris iam non frendens stabulabitur hædis.

Et leo cum vitulis ouibusque impune vagatus,

Nocte domum rediens septis claudetur iisdem.

Consuescentque regi simul, & puerilia blandi

Impertis accipient, ductumque sequentur herilem:

⁷ Fætæque cum catulis de formibus vrsa virentem

Cum boue tandem pratibus communibus herbam.

Quæq; prius crudo pascebat viscere ventrem,

Nunc fœnum & paleas stans ad præsepia mandet.

⁸ Quinetiam virus serpentibus excidet atris,

Somniferæq; puer securus ad aspidis antrum

Ludet, & immissa per cæca foramina dextra,

Eludet vanum basilisci impunè furorem.

Nulla necans morsu fera, nulla potente veneno

Noxia,

3 Et replebit eum spiritus timoris Domini. Non secundum visionem oculorum iudicabit, neque secundum auditum aurium arguet,

4 Sed iudicabit in iustitia pauperes, & arguet in æquitate pro mansuetis terræ. Et percutiet terram virga oris sui, & spiritu laborum suorum interficiet impium.

5 Et erit iustitia cingulum lumborum eius, & fides cinctorium renium eius.

6 Habitabit lupus cum agno, & pardus cum hædo accubabit. Vitulus & leo & ouis simul morabuntur, & puer paruulus minabit eos.

7 Vitulus & vrsus pascentur: simul requiescent catuli eorum: & leo quasi bos comedet paleas.

8 Et delectabitur infans ab ubere super foramina aspidis: Et in cauernam regum, qui ablatus fuerit, mittet manum suam.

Beati pauperes spiritu, quoniam ipsi Deum vident. Ecce iterum, Beati pacifici, quoniam ipsi filij Dei vocabuntur, Matth. 5. Scate circumcincti lumbos vestros in veritate, & induite loricas iustitiæ. Ad Ephes. 6.

Fulchrum huius loci topologiam tractat D. Hieron.

9 Non nocebunt, nõ
occident in vniuerso
monte sancto meo.
Quia repleta est terra
sciẽtia Domini, sicut
aqua maris operietes.

10 In die illa radix
Iesse qui stat in signũ
populorum: Ipiũ
gẽtes deprecabuntur,
& sepulchrum eius
erit gloriosum.

11 Et erit in die illa,
adiiciet Dominus se-
cundò manum suam
ad possidendum resi-
duũ populi sui, quod
relinquetur ab Affi-
riis, & ab Aegypto, &
à Phetros, & ab Ae-
thiopia, & ab Elam,
& à Sennaar, & ab
Elath, & ab insulis
maris.

12 Et leuabit signum
in nationes, & cõgre-
gabit profugos Itraël.
Et dispersos Iuda col-
liget à quatuor plagis
terre.

13 Et auferetur zelus
Ephraim, & hostes
Iudæ peribunt. E-
phraim non æmula-
bitur Iudam, & Iudas
non pugnabit contra
Ephraim.

9 Noxia, nulla meo mala gramina monte legentur:

Omnis enim quanta est caelestia munera tellus

Imbibet, & sanctis replebitur ebria succis.

Non secus ac rupto cum spumeus obice pontus

Cuncta superfuso tegit hauritque obuia fluctu.

Nempe huc sydereis erumpens nubibus almi

Notio vera Dei, diag. scientia mentis

Impluet, & terras felici rore rigabit

Vipereas passim pestes à stirpe reuellens.

10 Tum flos ille nouus, felix Iesseæ propago

Conspicuum latè celo caput eriget, in quem

Quotquot erunt velut in signum sublime salutis

Propositumque scopum spectabunt, orag. vertent

Spe pleni solida, quam mox rata vota sequentur:

Nam licet ille graui percussus sydere, lassum

Inflexa ceruice caput pro tempore ponet,

Et prono tenerum destet pondere corpus,

Contingens ima summum radice flagellum,

Mox tamen exsurgat dulci recreatus ab aura,

Iam non mortalis nullisque obnoxius Austris

Omnibus æternos terris spirabit odores.

Quòdque breui & semel occiderit, nec turpe, nec illi

Crimen erit probrum-ve suis, sed gloria magna,

Gloria nullo unquam senium passura sub æuo.

11 Tum quoque tempus erit, cum rursus ab æthere dextrã

Porriget omnipotens, miserique misertus Iudæ

Reliquias toto dispersas colliget orbe.

Assyriamque omnem lustrans, Niloticãque arua,

Quasque serunt terras Parthi, quas gemmifer Indus

Tempora pennatis redimitus nigra sagittis,

Coctilibusque ambit Babylon celeberrima muris,

Et quas à reliquis circumstagnante diremit

Oceano natura parens, aut longior ætas,

12 Conspicuum Solyma signum proponet ab arce,

Ad quod quadrifidi cunctis ex partibus orbis

Ad certam coeant exploratãque salutem

Israëlitidæ profugi, sparsig. per orbem.

13 Isacidum proceres, quos corpus coget in unum,

Tum postliminio reduces, & fœdere iunget

Concordi, (nec enim posthac Ephraimus ad arma

Adiiciet funesta manus) & pace ligabit

Aeterna. timeant ergo qui nominis huius

Se iactant hostes, nam magna clade peribunt.

Interea

Prædicationis euangeli-
cæ sacramen-
tum.

Abge mit
gloriar nif
in cruce Do-
mini nostri
Iesu Christi

Signum sine
vexillum eu-
cæ Christi.

Interea dictante Deo legesque ferente,
 Conueniet nullo pax dissoluenda tumultu
 Inter utramque tribum, ponent odia aspera tandem,
 Mutua nec fodient repetito pectora ferro,
 Nec bellis acuent ultra ciuilibus enses:

14 Sed iunctis animis dispartitoque labore,
 Prima Palaestinis indicent bella colonis:
 Mox velut alati maria omnia peruolitabunt,
 Prædatoque ferent celebres oriente rapinas:
 Instituent passim leges, & Marte subactis
 Iura dabunt, morésque etiam ritúsque nouabunt
 Sacrorum: vox missa plagas exhibit in omnes;
 Audiet, & si quem palmetis diues Idume
 Detinet umbriferis, & quem deserta Moabi
 Gaudentem raptis scopulosis montibus abduxit.

Audiet, & nati in morem data iussa capesset
 Quamuis gentilis, tamē hæcenus improbus Ammon,

15 Atque adeo ut Phariis sacra hæc vulgētur in oris,
 Ipse Deus linguam, Deus ipse latrantis Anubis
 Euellet, cæli Domino maledicere suetam,
 Increpitumque graui commoti numinis ore
 Fæcundo latē stagnantem flumine Nilum,
 Diductum in tenues septena per ostia riuos
 Mulctabit: gemet ille suo spoliatus honore,
 Siccæque calcari pedibus vada flebit inultis.

16 Tali calle mihi lectas ab origine gentis
 Reliquias (ait Omnipotens) educere certum est,
 Qualem olim Hebræis Pharios fugientibus agros
 Gurgitis eoi memini struxisse per undas.

Cap. 12. 1 Tum tu parue meo grex factus munere liber,
 Ni malè gratus eris, tantoque indignus amore,
 Hoc mihi adoratas carmen recitabis ad aras:

Te pater alme canam, quanquam mihi cognitus ipse
 Terrear, ut nequeam te dignas dicere laudes,
 Te memorare iuuat tamen, æternumque iuuabit.
 Nam quis te melior? quis iustas promptior iras
 Ponere, & immeritos venia donare petita?
 Sanè ego postquam à me tua nunc deserbuit ira,
 Auersusque furor, solatia dulcia sensi,
 Et noua firmato rediit fiducia cordi.
 Degeneres procul ergo metus, procul este timores
 Attoniti: 2 Deus ecce meus, Deus ecce mearum
 Et decus & columen rerum, Deus ecce salutis

I

Et

14 Et volabunt in humeros Philisthim per mare, simul prædabuntur filios orientis: Idumæa & Moab præceptum manus eorum, & filij Ammon obediētes erunt.

15 Et desolabit Dominus linguam maris Aegypti, & leuabit manum suam super flumen in fortitudine spiritus sui: & percutiet eum in septem riuos, ita ut transeant per eum calciati.

16 Et erit via residuo populo meo qui relictus est ab Assyriis, sicut fuit Israeli in die illa qua ascendit de terra Aegypti.

Cap. 12.

1 Et dices in die illa: Confitebor tibi Domine, quoniam iratus es mihi: conuersus est furor tuus, & consolatus es me.

2 Ecce Deus seruator meus, fiducialiter agam & non timebo: quia fortitudo mea & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.

Ammon hic de populo Iudææ finitimo intelligitur, qui ex filiis Lothi progenatus erat.

Hymnus & gratiarum actio.